

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 466/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen keksijöiden tukemisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jussi Wihosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 466/2019 vp:

Miten hallitus on tukenut keksijöitä ja uusien innovaatioiden kehitystä,

miten hallitus aikoo tukea keksijöitä ja yrityksiä löytämään toisiaan entistä paremmin ja

voiko korkeakoulujen, yritysten ja keksijöiden yhteistyötä kehittää entisestään uusien innovaatioiden kehittämiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

ELY-keskukset ja Business Finland tarjoavat neuvontapalveluja ja rahoitusta keksintöjen jatkojalostamiseen yrityksissä. Rahoitusta ei voida myöntää ns. luonnollisille henkilöille, kuten ammatinharjoittajille ja toiminimiyrittäjille. Tämän vuoksi keksijöitä on ohjattu yritysten perustamiseen. Yritysmuotoinen toiminta on myös käytännössä edellytys keksintöjen kehittämiseksi innovaatioiksi eli kaupallisiksi tuotteiksi. Yritysten perustamista on viime vuosina lisäksi helpotettu ja heinäkuusta 2019 alkaen osakeyhtiön on voinut perustaa ilman osakepääomaa.

ELY-keskukset tukevat innovaatiotoimintaa myöntämällä avustuksia rakennerahasto-ohjelman 2014-2020 varoista pk-yrityksille niiden tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen. Lisäksi ELY-keskukset myöntävät pk-yrityksille yritysten kehittämispalveluja innovaatioiden kaupallistamiseen liittyvään konsultointiin.

Nykyisellä rakennerahastokaudella (2014-2020) innovaatiotoiminnan edistäminen on rakennerahasto-ohjelman keskeisiä tavoitteita. Rakennerahasto-ohjelman varoista tuetaan pk-yritysten innovaatiotoimintaan liittyvien hankkeiden lisäksi myös alueiden elinkeinotoimintaa tukevaa tutkimus-, kehittämis-, ja innovaatiotoiminnan (tki) infrastruktuuria, tki –ympäristöjen ja kehitysalustojen kehittämistä sekä tki-yhteistyötä tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja yritysten välillä. Tulevalla rakennerahastokaudella tki-toiminnan edistäminen on edelleen ohjelman keskeisiä tavoitteita, erityisesti vähähiiliseen talouteen ja ilmastonmuutokseen liittyen.

Kaakkois-Suomessa on kesällä 2019 käynnistynyt pilotti yritys- ja elinkeinotoiminnan palveluorganisaatioiden yhteistyöstä. Tavoitteena on muodostaa kunnallisista, maakunnallisista ja valtakunnallisista kasvuyrityspalveluista saumaton palvelupolku yritystoimintaa aloittaville asiakkaille, ml. keksintö- ja innovaatiotoimintaa tukevat palvelut.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 466/2019 vp

Business Finlandin ohjauksessa toimivalla Enterprise Europe Network (EEN) –verkostolla on palveluita yritysasiakkaille, jotka hakevat kansainvälisiä kumppaneita lisensiointiin tai muuhun yhteistyöhön. Lisäksi EEN-verkoston kautta yritykset saavat käyttöönsä maksutonta IP-neuvontaa European IPR Helpdeskistä.

Business Finland neuvoo, sparraa ja rahoittaa yrityksiä, jotka tähtäävät kasvuun kansainvälisillä markkinoilla. Uuden tuote- tai palveluidean tueksi pk-yritys voi esim. innovaatioasetelin avulla ostaa uutta tietoa tai osaamista innovaatiopalveluja tarjoavilta yrityksiltä, yliopistoilta, ammattikorkeakouluilta ja tutkimuslaitoksilta. Kyse voi olla esim. markkinakelpoisuuden tai patentoitavuuden selvittämisestä. Laajempien liiketoimintamallien valmisteluun, idean jatkokehitykseen tai pilotointiin voi saada avustusta tai lainarahoitusta, kun tavoitteena on kasvu kansainvälisillä markkinoilla.

Rahoituksen saajia arvioidessaan Business Finland arvioi yrityksen osaamisen, resurssit ja uskottavuuden kansainvälisen kasvun näkökulmasta. Työ- ja elinkeinoministeriön asettamien tulostavoitteiden mukaisesti Business Finland suuntaa rahoitusta hankkeisiin, joissa tavoitellaan aiempaa rohkeampia ja suurempia kehityshyppäyksiä, eli suurempaa riskinottoa. Tästä lähtökohdasta katsoen ammatinharjoittajan tai toiminimiyrittäjän toiminnan pienimuotoisuudesta seuraa käytännössä vain hyvin rajoitettu mahdollisuus saada riskirahoitusta, kun kasvuun tarvittavan riskinoton edellytykset ovat heikot. Yhteisömuoto vaikuttaa siten ennen muuta hakijan menestysedellytysten arviointiin. Osakeyhtiömuotokaan ei sinänsä takaa tukikelpoisuutta, jos yhtiö on esimerkiksi taloudellisissa vaikeuksissa.

Jos Business Finland kohdistaisi tukea sellaiseen pienimuotoiseen toimintaan, jossa on heikot kasvun ja investoinnin edellytykset, se ei toimisi sille asetetun elinkeino- ja innovaatiopoliittisen tavoitteenasettelun puitteissa.

Business Finland rahoittaa myös korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyötä yritysten kanssa. Näissä hankkeissa tutkijat voivat selvittää uusien tutkimusideoiden relevanttiutta ja kysyntää sekä jatkojalostaa tutkimusideoita yhteistyössä yritysten kanssa kansainvälisessä liiketoiminnassa hyödynnettäväksi. Tutkimuksessa syntyneiden ideoiden kaupallistamismahdollisuuksien selvittämiseen löytyy myös neuvoja ja rahoitusta. Business Finland valmistelee parhaillaan myös muita kaupallistamista tukevia palveluja ja tapahtumia verkostoitumiseen yritysten ja sijoittajien kanssa.

Business Finlandin ohjelmat tuovat yhteen eri kokoisia yrityksiä sekä korkeakouluja ja tutkimuslaitoksia. Tarkoitus on auttaa tutkijoita löytämään yrityksiä kumppaneiksi tutkimustulosten kaupallistamiseen, mutta myös yrityksiä löytämään täydentävää osaamista ja ratkaisuja tutkimusmaailmasta omaan liiketoimintaansa.

Marinin hallitusohjelman toimenpiteet:

Hallituksen talouspolitiikan tavoitteena on vahvistaa Suomen taloudellisen menestyksen ja kasvun perustaa. Osaaminen ja innovaatiot ovat kasvun tärkeimmät tekijät. Hallitusohjelmassa tavoitteeksi on asetettu tki-toiminnan vahvistaminen ja uusien toimintamallien kehittäminen

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 466/2019 vp

yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyöhön. Pitkän tähtäimen tavoitteena on nostaa t&k-panostukset neljään prosenttiin BKT:sta ja kehittää Suomesta maailman paras innovaatio- ja kokeiluympäristö. Työ- ja elinkeinoministeriö valmistelee yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa toimenpiteet osana Tki-tiekarttaa kevään aikana. Valtion vuoden 2020 talousarviossa on hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti lisätty Business Finlandin rahoitusvaltuuksia yritysvetoisen tki-toiminnan ja ekosysteemien tukemiseen 88 miljoonalla eurolla suhteessa julkisen talouden suunnitelmaan 2020-2023.

Keksintöjen jalostamisen ja kaupallistamisen kannalta olennaista on keksintöjen suojaaminen. Aineettomien oikeuksien osaamisen ja hallinnon kehittäminen on hallitusohjelman toimenpiteissä osana aineettomien oikeuksien strategian valmistelua. Strategian valmistelun yhteydessä käydään läpi IPR-kenttää ja kuullaan laajasti erilaisia sidosryhmiä.

Hallituksen strategisena tavoitteena on, että Suomi tunnetaan teknologisen kehityksen, innovatiivisten hankintojen ja kokeilukulttuurin edelläkävijänä. Hallitusohjelmassa on asetettu kunnianhimoinen tavoite kasvattaa innovatiivisten julkisten hankintojen määrä 10 prosenttiin kaikista hankinnoista ja kehittää sitä kautta palveluja, luoda kasvua ja mahdollistaa referenssimarkkinoiden kehittymistä. Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomainen osaamiskeskus KEINO (toimintakausi 3/2018-3/2021) tukee julkisten hankintayksiköiden osaamisen kehittymistä, jotta julkinen sektori voisi kysynnällään avata markkinoita ja helpottaa uusien edistyneempien tuotteiden ja palvelujen markkinoille pääsyä.

Helsingissä 14.02.2020

Elinkeinoministeri Mika Lintilä